

Samen, kanker ontmaskeren

«Kanker sluipt gemaskerd rond!
Laten we samen kanker
ontmaskeren»

PERSBERICHT #2

Dikkedarmkanker: belang van vroegtijdige opsporing (90% genezing¹) en nieuwe therapeutische ontwikkelingen

Wist u dat de leeftijd de belangrijkste risicofactor is voor dikkedarmkanker? En dat deze kanker zich in 60 tot 80% van de gevallen ontwikkelt na een langzame en progressieve transformatie (5 tot 10 jaar) van een goedaardige poliep op het darmslijmvlies¹? Een vroegtijdige diagnose is dus bijzonder nuttig. Temeer omdat een kanker die in een vroeg stadium wordt gediagnosticeerd, in 9 op de 10 gevallen geneest².

Maart, de actiemaand tegen dikkedarmkanker, is de ideale periode om het publiek te sensibiliseren en de kennis over deze veel voorkomende kanker te verbeteren!

Als we deze boodschap blijven herhalen, kunnen we mensen het belang laten inzien van:

- een **screening** vanaf de leeftijd van 50 jaar;
- **medische consultatie** bij alarmsignalen;
- de beheersing van de **risicofactoren** die de ontwikkeling van deze kanker bevorderen (rood vlees, tabak, alcohol ...).

en het publiek informeren over de **medische en therapeutische ontwikkelingen** die de behandeling van dikkedarmkanker verbeteren.

“Kanker sluipt gemaskerd rond! Laten we samen kanker ontmaskeren”

**In België sterven jaarlijks 3000 mensen
aan dikkedarmkanker. Dat is 4 keer meer dan
het aantal doden bij verkeersongevallen*!**

BEGRIJPEN IS ACTIE ONDERNEMEN

Dikkedarmkanker is momenteel de op één na meest voorkomende kanker bij vrouwen (na borstkanker) en de op twee na meest voorkomende bij mannen (na prostaat- en longkanker). Het gaat om een kwaadaardige tumor van het slijmvlies van de dikke darm en het rectum. Uit cijfers blijkt dat 60% van de kankers zich ontwikkelt in de dikke darm en 40% in het rectum¹, het laatste darmsegment dat de dikke darm met de anus verbindt.

In 60 tot 80% van de gevallen¹ begint alles met een goedaardig gezwel op het darmslijmvlies (een goedaardig adenoom of een poliep) dat zich in 5 tot 10 jaar ontwikkelt tot een plaatselijke kanker, die op zijn beurt kan evolueren tot een invasieve kanker. In dat geval migreren de kankercellen via de bloedbaan en het lymfestelsel naar andere plaatsen in het lichaam en vormen ze uitzaaiingen in bijvoorbeeld de lever, de longen of de botten.

In plaats van te spreken over 'dikkedarmkanker', **hebben we het beter over 'dikkedarmkankers' (meervoud)**, aangezien er verschillende soorten zijn. Bij de ontwikkeling lijken veel risicofactoren een rol te spelen, maar sommige daarvan kunnen we duidelijk beheersen door onze levensstijl grondig te veranderen: bv. letten op onze voeding, lichaamsbeweging, tabak- en alcoholgebruik enzovoort.

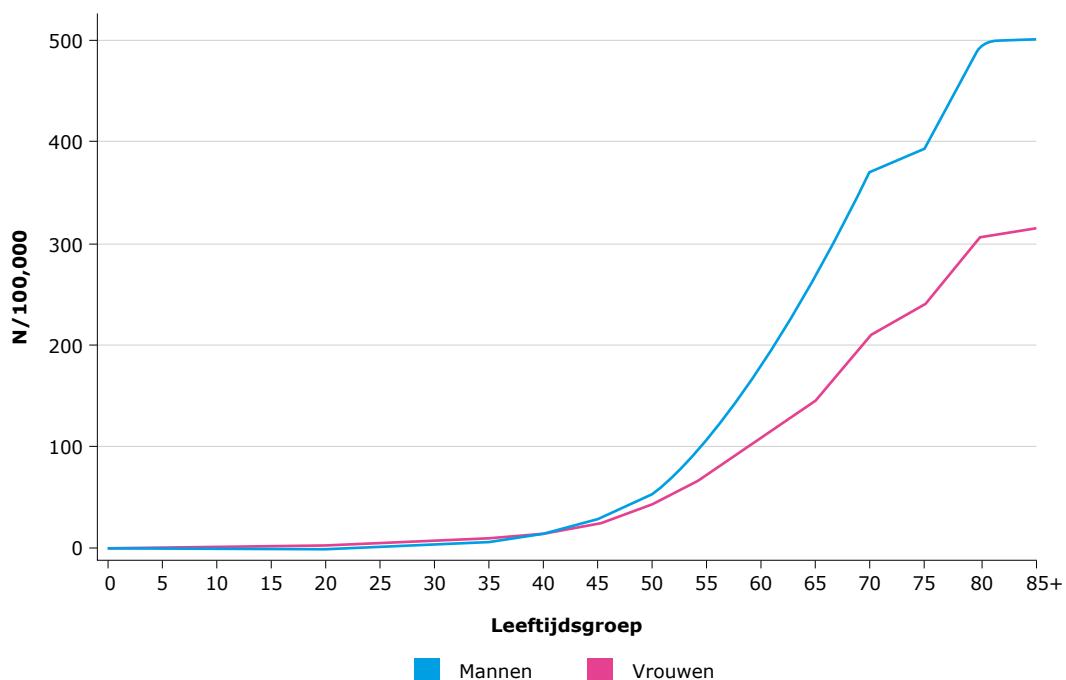
WAAR BEGINNEN?

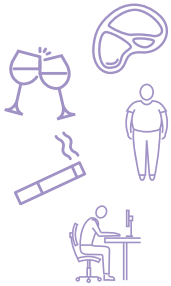

Leeftijd is de belangrijkste risicofactor voor dikkedarmkanker. Het risico begint op 50-jarige leeftijd en duurt ook tot 80-jarige leeftijd³.

Afhankelijk van het genetische profiel en de familiegeschiedenis (als een familielid bijvoorbeeld al dikkedarmkanker heeft gehad) is het verstandiger om al vroeger een screening te laten uitvoeren, omdat **erfelijkheid** een belangrijke rol kan spelen bij het ontstaan van deze vormen van kanker. Hetzelfde geldt voor veel **voorkomende chronische ontstekingsziekten** zoals **diabetes**^{4,5} en andere chronische ontstekingsziekten van de darm, zoals de **ziekte van Crohn** of **colitis ulcerosa** (een ziekte die de binnenwand van de dikke darm en het rectum aantast en wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van symptomen als rectale bloeding, bloederige diarree, abdominale krampen en pijn).

Dikkedarmkanker: Incidentie volgens leeftijd en geslacht, 2014-2018

Naast deze bekende risicofactoren zijn er ook factoren die te weinig aandacht krijgen, zoals een overmatige consumptie van **rood vlees of charcuterie, overgewicht, tabak- en alcoholgebruik en een sedentaire levensstijl**. Ze zijn nochtans goed gedocumenteerd en ... je kunt je levensstijl perfect aanpassen! (Cf. onze infografiek)

CONCRETE PREVENTIEVE ACTIES

In ons land wordt overwegend ingezet op twee preventieve acties.

De eerste focust op betere voeding, lichaamsbeweging, minder alcoholgebruik en de bestrijding van roken en een sedentaire levensstijl.

De tweede, die sinds 2009 wordt georganiseerd, is een systematisch screeningprogramma waarbij mannen en vrouwen tussen 50 en 74 in [Wallonië](#), [Brussel](#) en [Vlaanderen](#) om de twee jaar worden uitgenodigd om een gratis screening te ondergaan. Die systematische screening spoort bloed in de ontlasting op dat met het blote oog niet zichtbaar is. De opsporing gebeurt via een immunologische test op een staal dat de patiënt thuis verzamelt. In de meeste gevallen (97%) is de test negatief, wat geruststellend is. Bij een positieve uitslag wordt de betrokkene verzocht om een colonoscopie en eventueel aanvullende onderzoeken te ondergaan. Alle details per regio vindt u [hier](#).

Screening op darmkanker is en blijft de doeltreffendste manier om een afwijking op te sporen en zo snel mogelijk actie te ondernemen.

SCREENEN OM ZO SNEL MOGELIJK TE DIAGNOSTICEREN

Een screening is de sleutel om zo vroeg mogelijk precancereuze poliepen op te sporen (abnormale ontwikkeling) en ze te verwijderen voor ze zich tot een kanker kunnen ontwikkelen.

Het sterftecijfer en het aantal gevallen van dikkedarmkanker zijn de afgelopen 15 jaar gedaald doordat er meer wordt gescreend.⁶

1 op de 3 50-plussers laat zich niet screenen.⁷

Slechts **39%** van de dikkedarmkankers wordt gediagnosticeerd in een vroeg stadium, voordat de kanker naar andere weefsels uitzaait.⁸

In stadium 1 is er meer dan 90% genezing (overleving na 5 jaar).⁹

“Kanker sluipt gemaskerd rond! Laten we samen kanker ontmaskeren”

In stadium 4 is er slechts 5-15% overlevingskans (overleving na 5 jaar).¹⁰

GA ONMIDDELIJK OP CONSULTATIE¹¹

Bij ongewone symptomen is het aan te raden om onmiddellijk een dokter te raadplegen (zelfs als u jonger bent dan 50).

Welke symptomen?

- Verandering in de darmtransit (diarree, constipatie)
- Het gevoel dat de darm niet volledig wordt geleegd
- Aanwezigheid van helder of zeer donkerrood bloed in de ontlasting
- Ontlasting is smaller of dunner dan normaal
- Buikpijn (vaak pijnlijke winderigheid, opgeblazen gevoel, zwaar gevoel, krampen)
- Onverklaarbaar gewichtsverlies
- Constante uitputting, vermoeidheid
- Anemie (onverklaarbaar ijzertekort) en een laag aantal rode bloedcellen

DIKKEDARMKANKER: TWEE KEER MEER GEVALLEN IN 5 JAAR TIJD

Als het publiek niet kiest voor preventieve maatregelen, wordt het moeilijk om het aantal gevallen van dikkedarmkanker terug te dringen. Volgens Sciensano is het aantal screenings voor dikkedarmkanker tussen 2013 en 2018 meer dan verdrievoudigd in Vlaanderen (van 16,2% in 2013 naar 48,1% in 2018) en aanzienlijk toegenomen in Wallonië (van 16,4% in 2013 naar 19,4% in 2018). De screening gaat erop vooruit en dat is goed, maar er is altijd ruimte voor verbetering!

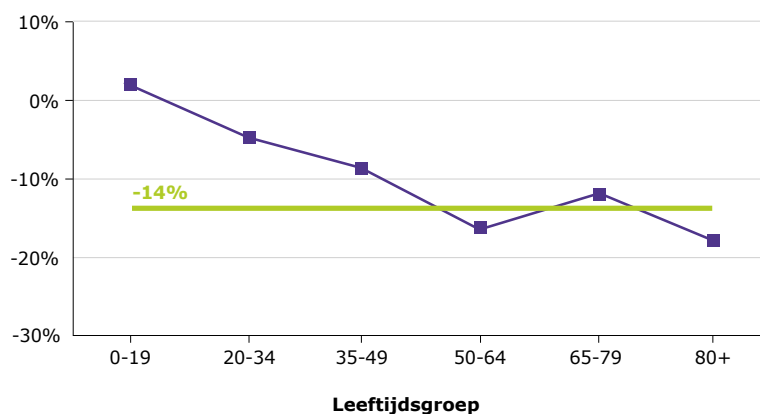
De gezondheidscrisis die we doormaken, heeft helaas geleid tot een aanzienlijke vertraging van het aantal kankerdiagnoses. Volgens ramingen die onlangs door de Stichting Kankerregister zijn gepubliceerd¹², heeft de eerste golf het aantal nieuwe kankerdiagnoses (alle soorten kanker samen) met bijna 50% verminderd. Gelukkig werd die achterstand tijdens de tweede golf gedeeltelijk goedge maakt (-14%), maar er is alle reden om aan te nemen dat er medio september 2020 nog steeds bijna 5000 niet-gediagnosticeerde gevallen van kanker waren.

Alleen al voor dikkedarmkanker zouden de cijfers voor mannen met 18% en voor vrouwen met 22% zijn gedaald in vergelijking met dezelfde periode van het jaar ervoor¹².

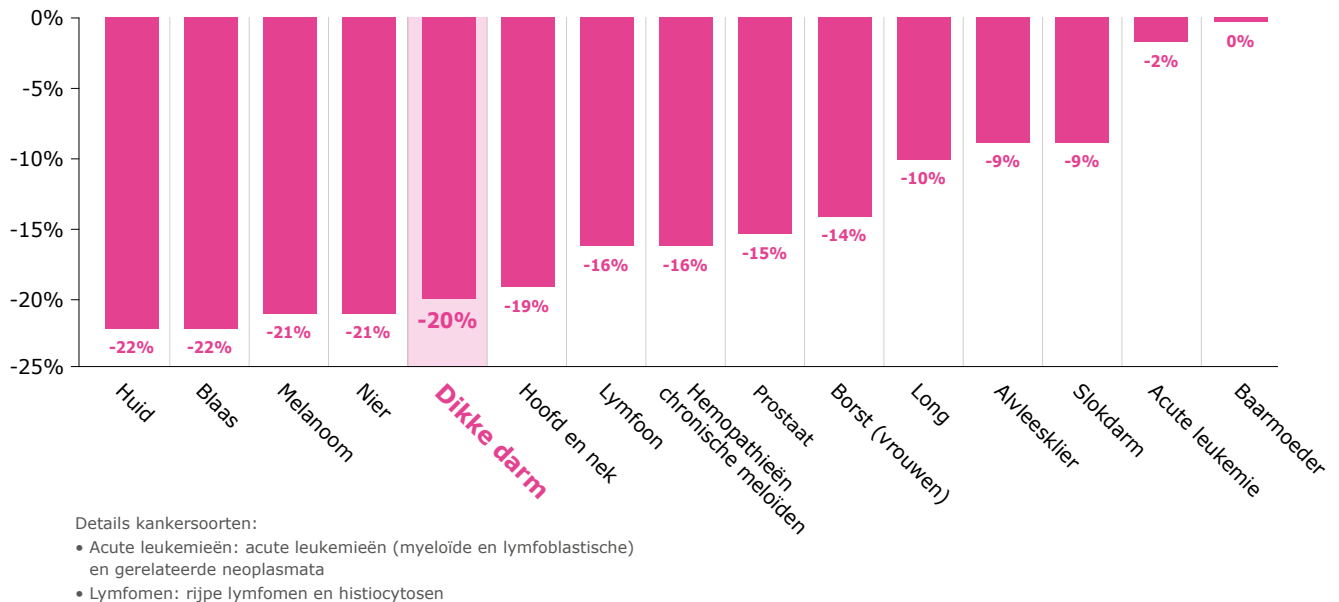
Daling van het aantal nieuwe diagnoses van kanker* in België in maart-september 2020 in vergelijking met maart-september 2019¹²

*Uitgezonderd niet-melanome huidkanker

- Daling per leeftijdsgroep
- Gemiddelde daling (alle leeftijden)

Daling van het aantal nieuwe kankerdiagnoses bij mannen en vrouwen in België, in maart-september 2020 in vergelijking met maart-september 2019 (%)¹²

Blijven herhalen is de boodschap: het is belangrijk om bij ongewone symptomen zo snel mogelijk op consultatie te gaan, om de beste kansen op behandeling en genezing te hebben.

NAAR GEÏNDIVIDUALISEERDE BEHANDELINGEN

Dankzij wetenschappelijk onderzoek en technologische vooruitgang worden de behandelingen vandaag steeds performanter en doeltreffender. De behandeling van elke dikkedarmkanker is vandaag geïndividualiseerd. Via een Multidisciplinair Oncologisch Consult (MOC) wordt de meest geschikte behandeling gekozen, rekening houdend met de aard van de kanker, de omvang, de genetische signatuur, de graad van verspreiding, de aangetaste organen en de gezondheidstoestand van de patiënt. De behandelingsstrategie wordt dus per geval bekeken.

Het therapeutische arsenaal is nog nooit zo groot geweest en omvat meervoudige combinaties van chirurgie, radiotherapie, chemotherapie en nieuwe gerichte behandelingen. De behandeling blijft zwaar en kan gepaard gaan met bijwerkingen. Maar één ding is zeker: **een vroege diagnose verhoogt aanzienlijk de kans op een succesvolle behandeling.**

Een operatie kan bijvoorbeeld voldoende zijn om het aangetaste weefsel te verwijderen voordat er uitzaaiingen zijn naar andere delen van het lichaam. Bestralingstherapie wordt vooral gebruikt bij de behandeling van rectumkanker, om de tumor te verkleinen voordat hij operatief wordt verwijderd en het risico van lokale terugkeer te verminderen.

Maar wanneer **dikkedarmkanker uitgezaaid is**, is een andere aanpak nodig, met een combinatie van verschillende behandelingen, zoals chemotherapie en nieuwe moleculen die specifiek gericht zijn tegen de kankercellen.

GERICHTE BEHANDELING: NIEUWE ONTWIKKELINGEN

Gerichte behandelingen vertragen de groei van tumoren door de ontwikkelingsmechanismen van de tumor te verstoren. Ze richten zich uitsluitend op de kankercellen zelf. Sommige **verhinderen dat de kankercellen doorbloed worden**, waardoor ze geen zuurstof en voedingsstoffen meer krijgen die essentieel zijn voor hun ontwikkeling. Andere blokkeren groeifactoren om te **voorkomen dat kankercellen zich vermenigvuldigen**. Weer andere verhinderen de ontwikkeling van kankercellen door **de activiteit van belangrijke receptoren te blokkeren**, waardoor de kankercellen zich niet kunnen vermenigvuldigen. Bij de gerichte therapieën horen ook monoklonale antilichamen, die aanvullend op chemotherapie worden gebruikt om de doeltreffendheid van de behandeling te vergroten. Ze zijn specifiek gericht op kankercellen en veroorzaken minder bijwerkingen terwijl gezonde cellen gespaard blijven. Als er toch bijwerkingen optreden, zijn die meestal te wijten aan de bijbehorende chemotherapie.

EPISODE 2

Bezoek gerust het platform '[Samen kanker ontmaskeren](#)' om de boodschap van de maand maart kracht bij te zetten. U vindt er:

- **een volledige infografiek** over de risicofactoren voor dikkedarmkanker en de gedocumenteerde invloed van voeding op het risico voor dikkedarmkanker;
- **een stripverhaal** ('*De avonturen van Marc*') over de aanpak van uitgezaaide dikkedarmkanker en geïndividualiseerde geneeskunde;
- **een interview** met Dr. Alain Hendlisz - Hoofd Gastro-Intestinale Eenheid - Kliniek voor Medische Oncologie – van het Jules Bordet Instituut Brussel.

Volgende afspraak begin mei

Begin mei, tijdens de actiemaand voor de bewustwording van huidkanker, komen we graag bij u terug voor de derde aflevering in onze reeks '[Samen kanker ontmaskeren](#)'. Op het programma: een minder bekende huidkanker. Merkelcelkanker komt dertig keer minder vaak voor dan melanoom, maar is door zijn agressiviteit de tweede doodsoorzaak door huidkanker.

Alvast bedankt om samen met ons deze ambitieuze strijd aan te gaan!

OVER MERCK

Merck is een toonaangevend wetenschaps- en technologiebedrijf dat zich focust op gezondheidszorg (Healthcare), levenswetenschappen (Life Sciences) en hoogwaardige materialen (Performance Materials). Zo'n 57.000 medewerkers doen elke dag hun uiterste best om het leven van miljoenen mensen positief te beïnvloeden en hun levenskwaliteit te verbeteren. Het bedrijf ontwikkelt onder andere technologieën rond genetische modificatie, doet onderzoek naar nieuwe behandelingen voor de meest complexe aandoeningen en ontwikkelt slimme apparaten. In 2019 heeft Merck in 66 landen een totale opbrengst gegenereerd van 16,2 miljard euro.

Wetenschappelijk onderzoek en duurzaam ondernemerschap spelen een grote rol in de technologische en wetenschappelijke vooruitgang die Merck heeft geboekt en vormen al sinds de oprichting in 1668 de sleutels tot het succes van het bedrijf. De meerderheid van de beursgenoteerde onderneming is nog steeds in het bezit van de familie die het bedrijf heeft opgericht. Merck bezit de wereldwijde rechten op de naam en het merk Merck, met uitzondering van de Verenigde Staten en Canada, waar het bedrijf actief is als EMD Serono (gezondheid), MilliporeSigma (levenswetenschappen) en EMD Performance Materials (hoogwaardige materialen).

Meer informatie over dit persbericht?

Neem contact op met:

Gauthier Beyaert

Purelations

gauthier@purelations.be

+32 498 586 573

Diane Vandenplas

Communication Officer Merck

diane.vandenplas@merckgroup.com

+ 32 477 47 32 46

Bronnen en websites

Meer info op www.kanker.be of bij Kankerinfo: 0800 15 801.

*<http://educationsante.be/article/programme-de-depistage-du-cancer-colorectal-en-federation-wallonie-bruxelles/> (Oktober 2017)

- <https://sfgg.org/actualites/mars-bleu-lage-est-le-premier-facteur-de-risque-du-cancer-du-colon-mais-il-se-guerit-dans-9-cas-sur-10-quand-il-est-pris-a-temps-le-point-avec-rabia-boulahssass> (Maart 2020)
- <https://www.kanker.be/nieuws/stichting-tegen-kanker-roept-op-om-zich-om-de-twee-jaar-te-laten-screenen-vanaf-50-jaar> (Februari 2021)
- https://kankerregister.org/media/docs/CancerFactSheets/2018/Cancer_Fact_Sheet_ColorectalCancer_2018.pdf
- <https://www.fmcgastro.org/postu-main/postu-2013-paris/textes-postu-2013-paris/obesite-diabete-et-risque-de-cancer> (2013)
- <https://www.kanker.be/alles-over-kanker/alle-types-kanker/colorectale-dikkedarmkanker/oorzaken> (Februari 2020)
- American Society for Gastrointestinal Endoscopy. Colorectal Cancer Screening Media Backgrounder. Available at: http://www.screenforcoloncancer.org/background_screening.asp. Last accessed March 2019
- Center for Disease Control and Prevention. Colorectal Cancer Tests Saves Lives. Available at: <https://www.cdc.gov/vitalsigns/colorectalcancerscreening/index.html>. Last accessed March 2019
- American Cancer Society. Colorectal Cancer Facts and Figures 2017- 2019. Available at: <https://www.cancer.org/content/dam/cancer-org/research/cancer-facts-and-statistics/colorectal-cancer-facts-and-figures/colorectal-cancer-facts-and-figures-2017-2019.pdf>. Last accessed March 2019
- National Cancer Registration and Analysis Service. Colorectal Cancer Survival by Stage – NCIN Data Briefing. Available at: http://ncin.org.uk/publications/data_briefings_colorectal_cancer_survival_by_stage. Last accessed March 2019
- American Cancer Society. Survival Rates for Colorectal Cancer. Available at: <https://www.cancer.org/cancer/colon-rectal-cancer/detection-diagnosis-staging/survival-rates.html>. Last accessed March 2019
- <https://www.cancer.net/cancer-types/colorectal-cancer/symptoms-and-signs> (Oktober 2019)
- http://kankerregister.org/media/docs/publications/Kanker-Impact-Coronacrisis_NL_finaal_nov2020.pdf (November 2020)

